

Sygn. akt XX GC 909/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Magdalena Kurc-Mazurkiewicz
Protokolant:	protokolant sądowy Małgorzata Nagórska

po rozpoznaniu w dniu 6 lipca 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa B. T. oraz Z. T.

przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza solidarnie od B. T. oraz Z. T. na rzecz Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. kwotę 3.617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

III. zwrócić ze Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Warszawie na rzecz pozwanego Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. kwotę 4.000 (cztery tysiące) złotych tytułem niewykorzystanej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego sądowego uiszczonej w dniu 23 czerwca 2015 r. zaksięgowanej pod numerem (...).

SSO Magdalena Kurc-Mazurkiewicz

Sygn. akt XX GC 909/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 czerwca 2013 r., powodowie B. T. oraz Z. T. domagali się zasądzenia od pozwanego Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. solidarnie kwoty 95.000 złotych wraz z odsetkami, w tym kwoty 40.000 złotych tytułem odszkodowania za konieczne koszty w celu zapewnienia w budynku powodów wymagań technicznych określonych na obszarze ograniczonego użytkowania, a to jest rewitalizacji akustycznej oraz odszkodowania za utratę wartości nieruchomości w wyniku wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania i działalności pozwanego (uciążliwego sąsiedztwa) w wysokości 55.000 złotych oraz zasądzenia kosztów procesu.

W uzasadnieniu powodowie podali, iż są właścicielami nieruchomości gruntowej, która jest położona w granicach obszaru ograniczonego użytkowania - utworzonego uchwałą Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. Nieruchomość znajduje się w części w OOU. Podali, iż podstawę prawną roszczenia stanowi art. 112 w związku z art. 113 ust. 2 pkt 2 pkt 1 lit f, art. 135 ust. 1, art. 174, 129 i 136 ustawy Prawo ochrony środowiska oraz uchwała nr 76/11

Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania. Wskazali też, że w sprawie mogą znaleźć zastosowanie przepisy art. 435 k.c. (pозew, k. 2-14).

Pozwany - Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w W., w odpowiedzi na pozew domagał się oddalenia powództwa i zasądzenia kosztów procesu. Wskazał na wpływ terminu zawitego określonego w art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Podał, iż w okresie obowiązywania rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) nieruchomości powodów znajdowała się wewnątrz obszaru ograniczonego użytkowania w strefie M1. Podkreślił, iż szkoda nie powstaje, jeżeli kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie. Podał, iż na przedmiotowej nieruchomości brak jest nowych ograniczeń, które uzasadniałyby roszczenie odszkodowawcze. Wskazał również, iż w odniesieniu do nieruchomości powodów zniesiono dotychczasowe ograniczenia w zabudowie. Samo zaś ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania - nie jest wystarczające do wykazania zasadności podstaw roszczeń odszkodowawczych, ale konieczne jest wykazanie ograniczeń sposobu korzystania z nieruchomości oraz związku przyczynowego między ograniczeniami wprowadzonymi na obszarze a szkodą. Strona pozwana wskazała ponadto, że nieruchomości powodów była objęta już ograniczeniami wynikającymi z rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., które weszło w życie z dniem 25 sierpnia 2007 r., a zatem znajdowała się w obszarze ograniczonego użytkowania ustanowionym już Rozporządzeniem nr 50 (OOU z 2007 r.). W ówczesnym okresie nieruchomości powodów znajdowała się w obszarze ograniczenia użytkowania, poza strefą M (która odpowiadała co do zasady strefom Z1 i Z2 z Uchwały) a zatem tak samo jak obecnie. Wejście w życie Uchwały - nie spowodowało żadnych nowych ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości powodów mogących skutkować zasadnością roszczenia odszkodowawczego (odpowiedź na pozew, k. 88-108).

W odpowiedzi na powyższe - powodowie wskazali, iż rozporządzenie Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 r. utraciło moc z dniem 15 listopada 2010 r. i dlatego nie mieli możliwości aby zgłosić roszczenie odszkodowawcze. Podnieśli, iż z uwagi na to, że przestały obowiązywać ograniczenia w zakresie zabudowy i infrastruktury oraz konieczności spełnienia dodatkowych wymogów odnośnie do izolacyjności akustycznej budynków, w 2011 r. nieruchomości znalazła się z OOU ustanowionym uchwałą Sejmiku Województwa (...) i dotknęły ją wszystkie ograniczenia jakie są z nią związane. Wskazał, iż pozwany ponosi odpowiedzialność na zasadzie ryzyka – art. 435 k.c. Nadto w ocenie powodów utworzenie OOU legalizuje występowanie w jego granicach przekroczeń obowiązujących standardów i zabrania ich naruszania jedynie poza granicami OOU nie zaś poza granicami stref Z1 i Z2. Granice podstref Z1 i Z2 nie mają charakteru obowiązującego dla pozwanego (pismo, k. 190-208).

W dalszych pismach procesowych strony podtrzymywały swoje stanowiska w sprawie.

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy Sąd Okręgowy, ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie B. T. oraz Z. T. są właścicielami nieruchomości gruntowej, na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej, oznaczonej jako działka (...) w obrębie M., o powierzchni (...) ha przy ul. (...) w M.. Nieruchomość jest ujawniona w księdze wieczystej o nr (...). Działka nr (...) zabudowana jest domem jednorodzinny o powierzchni użytkowej (...)⁽²⁾. Budynek został wybudowany w 1990 r. (dowód: odpis księgi (...), k. 18-22; wypis z rejestru gruntów, k. 23; zaświadczenie, k. 24; poświadczenie w przedmiocie przyjęcia zgłoszenia użytkowania obiektu budowlanego, k. 25).

Przedmiotowa nieruchomość jest położona wewnątrz OOU poza strefą Z1 i Z2, cztery kilometry od progu pasa startowego portu lotniczego należącego do Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. (okoliczność bezsporna).

Rozporządzeniem nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. Wojewoda (...) określił, że tworzy się obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. (§ 1 ust. 1 rozporządzenia). W obszarze ograniczonego użytkowania wyróżniono strefę ograniczonej zabudowy mieszkaniowej - strefa M. Wykaz działek położonych w obszarze ograniczonego użytkowania określa załącznik nr 6 do rozporządzenia (§ 3 ust. 5 rozporządzenia), a przebieg granicy strefy M i opis przebiegu tej granicy strefy M określono w załącznikach

nr 4 i 5 do rozporządzenia (§3 ust 3 i 4 rozporządzenia). W obszarze ograniczonego użytkowania zabroniono: 1) przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, 2) zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki oraz na stały lub wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży, 3) budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży (§ 4 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia). W strefie M dopuszczalna była zmiana sposobu użytkowania budynków w całości lub części na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszących innym funkcjom w warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu miejscowego, na warunkach określonych w decyzji o warunkach zabudowy (§ 4 ust. 2 rozporządzenia). W obszarze ograniczonego użytkowania wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków, w szczególności w istniejących budynkach należało zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów (§ 5 pkt 5 rozporządzenia). W przedmiotowym rozporządzeniu wskazano, iż wchodzi ono w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) (§ 7 rozporządzenia), a ogłoszenie to nastąpiło w dniu 10 sierpnia 2007 r. (dowód: Dziennik Urzędowy nr 156 Województwa (...) z 10 sierpnia 2007 r., k. 117-118; wykaz, k. 119).

Stosownie do treści rozporządzenia nr 50, nieruchomość stanowiąca własność B. T. oraz Z. T. znajdowała się wewnątrz OOU (dowód: wykaz, k. 119).

Uchwałą nr 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. - Sejmik Województwa (...) określił, że tworzy się obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., którego zarządcą jest Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w w. (§ 1 uchwały). W obszarze ograniczonego użytkowania wyróżniono dwie strefy:

- 1) strefę Z1, której granicę zewnętrzną wyznacza izolinia miarodajnego poziomu dźwięku 55 dB w porze nocy, od wewnątrz granica lotniska,
- 2) strefę Z2, której granicę wyznacza od zewnątrz izolinia miarodajnego poziomu dźwięku 50 dB w porze nocy, a od wewnątrz granica strefy Z1 (§ 4 pkt 1 i 2 uchwały),

W strefie Z2: a) zakazuje się przeznaczania terenów pod szpitale i domy opieki społecznej oraz pod zabudowę związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, b) zakazuje się lokalizowania budynków o funkcji szpitali, domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, c) zakazuje się zmiany funkcji budynków istniejących na budynki o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitali i domów opieki społecznej (§ 5 pkt 2 lit. a-c uchwały).

Ponadto określono wymagania techniczne dotyczące budynków objętych obszarem ograniczonego użytkowania, w szczególności wskazano, iż w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach (§ 6 pkt 2 uchwały).

Wykaz działek ewidencyjnych, które w całości lub w części znajdują się na terenie obszaru ograniczonego użytkowania oraz w poszczególnych strefach Z1 i Z2, określa załącznik nr 6 do uchwały (§ 10 uchwały).

Powyższa uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) dnia 20 lipca 2011 r. Dz. Urzędowy nr 128 poz. 4086), czyli z dniem 4 sierpnia 2011 roku (k. 124 i nast.).

Uchwałą nr 153/11 z dnia 24 października 2011 r. zmieniającą uchwałę w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. (dalej zwaną również uchwałą nr 153/11), Sejmik Województwa (...) zmienił uchwałę nr 76/11, w szczególności w ten sposób, że z § 6 pkt 2 uchwały usunął słowo „właściwy” (§ 1 pkt 2 uchwały nr 153/11).

Nieruchomość B. T. oraz Z. T. znajduje się poza strefą Z1 i Z2 według wyżej wskazanej uchwały.

Sąd uznał przedstawione dowody w postaci dokumentów za wiarygodny materiał dowodowy i nie znalazł podstaw do podważenia autentyczności lub zawartości przedstawionych dokumentów.

Wskazać przy tym należy, iż postępowanie cywilne w procesie cywilnym winno dotyczyć okoliczności istotnych, w rozumieniu art. 227 k.p.c., dla rozstrzygnięcia sprawy, a o tym jakie fakty powinny mieć taki charakter - decyduje przedmiot postępowania i twierdzenia faktyczne stron. Powoływane fakty powinny mieć znaczenie prawne. Stan faktyczny jest bowiem w każdym postępowaniu oceniany w aspekcie przepisów prawa materialnego. Przepisy te ustalają zakres koniecznych ustaleń faktycznych, które powinny być w sprawie dokonane.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo nie zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu.

Analiza całokształtu okoliczności faktycznych oraz obowiązujących norm prawnych doprowadziła Sąd, co do zasady do wniosku, iż roszczenia powodów oparte na podstawie przepisów ustawy prawo ochrony środowiska są roszczeniami zgłoszonymi po upływie terminu ustawowego oraz pozbawionymi podstaw, natomiast w zakresie w jakim powodowie uczynili za podstawę prawną roszczeń przepis art. 435 k.c., uznać należało, że powodowie nie wykazali i nie udowodnili, aby funkcjonowanie przedsiębiorstwa strony pozwanej wywoływało dla nieruchomości jakiegokolwiek inne ujemne następstwa niż te, które stały się podstawą utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania oraz powstania szkody.

Nie ulegało kwestii, iż rozporządzeniem nr 50 Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 roku utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla im. (...) i nieruchomości powodów znalazła się w OOU poza strefą Z1 i Z2.

Przedmiot sporu stanowiła natomiast kwestia czy rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r., czy to ta uchwała wprowadziła ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości powódki oraz czy upłynął dwuletni termin określony w art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (dalej: p.o.ś.) na dochodzenie odszkodowania za szkodę poniesioną w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z tej nieruchomości od dnia wejścia w życie regulacji powodującej to ograniczenie.

O czasowym obowiązywaniu rozporządzenia nr 50 przesądził Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z 22 listopada 2016 r., III CZP/16, którą udzielona została odpowiedzi na pytanie Sądu Apelacyjnego w Warszawie, skierowana na etapie postępowania apelacyjnego w podobnej sprawie I ACA 1424/14. Podjęta przez Sąd Najwyższy uchwała ma kluczowe znaczenie dla wyniku licznych spraw dotyczących roszczeń opartych na art. 129 ust. 2 i 3 p.o.ś.

Wskazać należy, iż roszczenie swoje powodowie opierali na treści uchwały nr 76/11, to jest wprowadzonych w tym zakresie ograniczeniach na nieruchomości, w związku z jej położeniem na obszarze ograniczonego użytkowania, na które wskazywano w pozwie i kolejnych pismach procesowych. W pozwie wskazano konieczności wykonania prac budowlanych związanych z przystosowaniem budynku do wymagań dla nieruchomości znajdującej się na terenie OOU, jak też zmniejszenie wartości nieruchomości. Podstawa prawna została sformułowana w oderwaniu od wydania rozporządzenia nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r., czyli możliwości doznania szkody wskutek wydania tego aktu prawa miejscowego oraz konieczności zachowania terminu z art. 129 ust. 4 p.o.ś., liczonego od daty wejścia w życie tego rozporządzenia, nie zaś od momentu obowiązywania uchwały nr 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 r.

Powołanym wyżej orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2016 r. zostało przesądzone, że „rozporządzenie nr 50 Wojewody (...)” z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego dla (...) im. (...) w W. obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego dla (...) im. (...) w W.. Z uzasadniania tej uchwały wynika też, że niezależnie od innego stanowiska przyjętego w praktyce sądów administracyjnych, w szczególności wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 29 września 2009 r., II

OSK 445/09, rozporządzenie nr 50 nie utraciło mocy obowiązującej wskutek niemal powszechnego zaprzestania jego stosowania w praktyce organów administracyjnych.

Zgodnie z treścią art. 129 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. p.o.ś., jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości - korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone to właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub odszkodowania za poniesioną szkodę, szkoda ta obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości. Z powyższymi roszczeniami można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości.

Podstawą do domagania się powyższych roszczeń może być ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości poprzez stworzenie obszaru ograniczonego użytkowania. Według art. 129 ust. 2 cytowanej ustawy - ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jest bowiem także ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 06 maja 2010 r., II CSK 602/09). W orzecnictwie Sądu Najwyższego ukształtował się przy tym pogląd, zgodnie z którym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości według art. 129 ust. 2 ustawy p.o.ś. jest samo ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania. W związku z ustanowieniem takiego obszaru pozostaje nie tylko obniżenie wartości nieruchomości, będące następstwem ograniczeń przewidzianych bezpośrednio w treści aktu ustanawiającego ten obszar (zwłaszcza dotyczących zabudowy), lecz także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z tego, że wskutek wejścia w życie tego aktu dochodzi do zawężenia granic własności (art. 140 k.c. w związku 144 k.c.) i tym samym ścieśnienia wyłącznego władztwa właściciela względem nieruchomości położonej na obszarze ograniczonego użytkowania, który będzie musiał znosić dopuszczalne na tym obszarze immisje, w tym hałas. Taka interpretacja jest przejawem dążenia do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, prowadzących do obniżenia wartości nieruchomości. Konsekwencją powyższego jest poddanie roszczeń właścicieli szczególnym ograniczeniom czasowym przewidzianym w art. 129 ust. 4 tej ustawy (wyrok Sądu Najwyższego z 6 maja 2010 r., II CSK 602/09, LEX nr 585768; postanowienie Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2010 r., IIICZP 17/10, LEX nr 584036; postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09, LEX nr 578138; wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 2012 r., I CSK 509/11, LEX nr 1215402).

Z przepisu art. 135 ust. 1 ustawy p.o.ś. wynika, że stworzenie obszaru ograniczonego użytkowania może mieć miejsce, jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, iż mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu.

Obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub dla zakładów lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie określa się na zasadach wskazanych w art. 135 ust. 2 ustawy p.o.ś. Przepis ten zawiera delegację do określenia obszaru ograniczonego użytkowania, jak również określa rodzaj aktu prawnego, w drodze którego następuje jego utworzenie.

Bezsporne było, iż rozporządzeniem Wojewody (...) nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 roku utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W.. Nieruchomość powodów przy (...) w M. nie znalazła się w „strefie M” tego obszaru, to jest w strefie ograniczeń zabudowy mieszkaniowej, ale znalazła się w obszarze OOU.

Na skutek zmiany przepisów prawa oraz konieczności rozszerzenia terenu objętego obszarem ograniczonego użytkowania Sejmik Województwa (...) w dniu 20 czerwca 2011 r. podjął uchwałę nr 76/11 w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W.. Nieruchomość powodów nie znalazła się w strefie Z1 lub Z2.

W przedmiotowym zakresie należy podnieść, iż w dacie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., to jest w dniu 24 sierpnia 2007 r. (data wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r.), art. 135 ust 2 ustawy p.o.ś. wskazywał, że obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ustawy dla zakładów lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie, tworzy wojewoda, w drodze rozporządzenia. Przepis ten uległ zmianie na podstawie art. 19 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych

ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji rządowej (Dz.U. z 2005 r., Nr 175, poz. 1462), która to zmiana obowiązywała od stycznia 2008 r. i według tej nowelizacji obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1 cytowanej ustawy, lub dla zakładów lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, tworzy sejmik województwa, w drodze uchwały. Zmieniono jedynie organ uprawniony do utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, w miejsce wojewody - sejmik województwa oraz wskazano, że następuje to w formie uchwały, a nie jak dotychczas w formie rozporządzenia.

Zgodnie z treścią § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. Nr 908), jeżeli zmienia się treść przepisu upoważniającego do wydania aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego albo zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym lub wytyczne dotyczące treści tego aktu, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej treść przepisu upoważniającego. Zgodnie zaś z treścią § 32 ust. 3 powyższego rozporządzenia, jeżeli zmiana treści przepisu upoważniającego polega na tym, że zmienia się organ upoważniony do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą, w takim przypadku organem upoważnionym do zmiany lub uchylecia aktu wykonawczego wydanego na podstawie zmienionego przepisu upoważniającego jest organ wskazany w zmienionym upoważnieniu. Przepis ten stosuje się przy tym odpowiednio, na podstawie paragrafu 143 wspomnianego rozporządzenia, do aktów prawa miejscowego.

Z powyższego wynika, że zmiana z dniem 1 stycznia 2008 r. organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego z wojewody na sejmik województwa w myśl § 32 ust. 3 w/w rozporządzenia, nie wpłynęła na moc obowiązującą rozporządzenia Wojewody (...) 7 sierpnia 2007 r., albowiem w przypadku zmiany treści przepisu upoważniającego polegającego na zmianie organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą.

Natomiast w zakresie uregulowanym w § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. dotyczącym zmiany formy aktu (uchwała w miejsce rozporządzenia), należy przyjąć, że rozporządzenie Wojewody (...) nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r. nie utraciło mocy obowiązującej na podstawie tej reguły walidacyjnej, albowiem ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz. U. z 2005 r., Nr 175, ze zm.), która z dniem 1 stycznia 2008 r. zmieniła organ tworzący obszar ograniczonego użytkowania i formę aktu, równocześnie w art. 47 ust. 2 wskazała, że akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych tą ustawą zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje.

Odnosnie zaś określenia przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, lub dla zakładów lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie w dacie wydania rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r. według art. 135 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska było to przedsięwzięcie określone w art. 51 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy i zakres ten nie został zmieniony ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej, którą dokonano zmiany organu upoważnionego do określenia obszaru ograniczonego użytkowania i formy aktu ustanawiającego ten obszar.

Zgodnie z treścią art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy prawo ochrony środowiska obowiązującego od dnia 15 listopada 2008 r. sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagały między innymi planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Jak stanowił 51 ust. 8 ustawy prawo ochrony środowiska również do dnia 15 listopada 2008 r. Rada Ministrów, uwzględniając możliwe oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy p.o.ś. w drodze rozporządzenia miała obowiązek określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, a także szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu.

Aktem wykonawczym wydanym na podstawie art. 51 ust. 8 ustawy p.o.ś. było z kolei rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, póź. 2573 ze zm.). Zgodnie z § 1 rozporządzenia określało ono: 1) rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko; 2) rodzaje przedsięwzięć, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może być wymagany; 3) przypadki, w jakich zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane, jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko; 4) szczegółowe uwarunkowania związane z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko. Zgodnie zaś z § 2 ust. 1 pkt 28 sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagały lotniska o podstawowej długości pasa startowego nie mniejszej niż 2.000 m. Według zaś § 3 ust. 1 pkt 55 sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko mogły wymagać lotniska, niewymienione w paragrafie 2 pkt 28, lub lądowiska helikopterów.

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w art. 144 ust. 9 uchyliła w tytule I ustawy p.o.ś. cały dział V i VI, a więc też art. 51, ale równocześnie w art. 173 ust. 1 wskazała, że dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane między innymi na podstawie art. 51 ust. 8 ustawy p.o.ś., zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na art. 60 ustawy z 03 października 2008 r., jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie tej ustawy, to jest do dnia 15 listopada 2010 r.

Zgodnie zaś z treścią art. 173 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. do czasu przepisów, o których mowa w art. 60 tej ustawy: 1) za przedsięwzięcia mogące zawsze oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko; 2) za przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 pkt 2 mniejszej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może być stwierdzony.

Powyższe oznaczało, że uchylając art. 51 ust. 1 pkt 1 i art. 51 ust. 8 ustawy p.o.ś. uznano, że przepisy wykonawcze wydane na podstawie tej ustawy (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko) zachowują moc przez 24 miesiące, to jest do dnia 15 listopada 2010 r., a w ust. 2 art. 173 doprecyzowano, że do czasu wydania przepisów wykonawczych określonych w art. 60 ustawy z dnia 3 października 2008 r. za przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 roku) przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Konkludując oznacza to zatem, iż zmiana ustawy z dnia 3 października 2008 r. w powyższym zakresie miała jedynie charakter redakcyjny i określała, kiedy przepisy wykonawcze mówiące o tym, jakie przedsięwzięcia mogą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, tracą moc.

Co więcej przepisem wykonawczym, wydanym na podstawie art. 60 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, było nowe rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397), które weszło w życie z dniem 15 listopada 2010 r.

Rozporządzenie to określa: 1) rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko; 2) rodzaje przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko; 3) przypadki, w których zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane jako przedsięwzięcia, o których mowa w pkt 1 i 2.

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 30 tego rozporządzenia do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska o podstawowej długości drogi mniejszej niż 2.100 m, a zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 59 do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska inne niż wymienione w § 30 lub lądowiska, z wyłączeniem lądowisk centrów urazowych, o których mowa w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym przeznaczonych wyłącznie dla śmigłowców ratunkowych.

Podsumowując zmiany art. 135 ust. 2 ustawy p.o.ś. w zakresie organu, rodzaju aktu prawnego oraz określenia rodzaju przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w żaden sposób nie wpłynęły na skuteczność obowiązywania rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r., albowiem zmiana organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego nie wpłynęła na moc jego obowiązywania, kwestia formy aktu została rozstrzygnięta w przepisach przejściowych, to jest art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., a zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym przedmiotowo pozostał ten sam, albowiem nie zmieniła go jego nowelizacja dokonana ustawą z dnia 3 października 2008 r., ani też nowe rozporządzenie z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Powyższe stanowisko odnośnie skutków wprowadzenia zmiany treści art. 135 ust. 1 i 2 ustawy prawo ochrony środowiska obowiązującej od dnia 15 listopada 2008 r. znajduje także potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (uzasadnienie wyroku z 6 maja 2011 r. II CSK 421/10, LEX nr 863961, z 25 maja 2013 r., I CSK 509/11, tak też Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. w uzasadnieniu wyroku z 31 sierpnia 2009 r., LEX nr 518044).

Argumentację potwierdzającą słuszność powyższego wyводу odnaleźć można także w uzasadnieniu uchwały Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. z którego wynika wprost, iż dotychczasowy akt ustanawiający obszar ograniczonego użytkowania - rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. - został utrzymany w mocy na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej. Zgodnie z art. 47 ust. 2 tej ustawy, akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych niniejszą ustawą z zakresu zadań i kompetencji podlegających przekazaniu, zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje.

W konsekwencji należy uznać, iż rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. obowiązywało do czasu wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., która nie wprowadziła w stosunku do nieruchomości powodów żadnych nowych ograniczeń, w związku z czym powództwo musiało ulec oddaleniu z uwagi na upływ terminu ustawowego, w którym powodowie mogli wystąpić z roszczeniami, zgodnie z treścią art. 129 ust. 4 ustawy p.o.ś.

W stosunku do powodów upłynął określony w art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. p.o.ś. dwuletni termin zawity od dnia wejścia w życie regulacji powodującej ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, w czasie którego powodowie mogli występować z roszczeniami przedstawionymi w pozwie. Wskazać przy tym należy, iż przepis art. 129 ust. 4 ustawy p.o.ś. jest przepisem szczególnym, podlegającym ścisłej wykładni. Konstytuuje on uprawnienie limitowane w czasie, to jest ograniczone terminem prekluzyjnym prawa materialnego, po upływie którego uprawnienie wygasa. Wystąpienie z roszczeniem w przewidzianym ustawą terminie jest podstawową odpowiedzialnością odszkodowawczej pozwanego.

Wskazać jednocześnie należy, iż ocena charakteru terminu, o którym mowa w art. 129 ust. 4 ustawy p.o.ś. była przedmiotem wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 r. (II CSK 216/08), w którym Sąd ten wyjaśnił i szeroko umotywował stanowisko, akceptowane także przez Sąd orzekający w niniejszej sprawie, iż „termin do

zgłoszenia roszczeń, o którym mowa w art. 129 ust. 4 ustawy z 2001 r. prawo ochrony środowiska jest terminem zawitym, a nie terminem przedawnienia”. Podobnie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2013 roku (II CSK. 578/12) wskazano, że termin z art. 129 ust. 4 ustawy prawo ochrony środowiska stanowi termin zawity, w którym żądania z art. 129 ust. 1 ustawy prawo ochrony środowiska muszą zostać zgłoszone obowiązanemu do ich realizacji w celu zachowania prawa dochodzenia tych roszczeń przed sądem.

Jednocześnie brak jest podstaw do uznania podniesienia powyższego zarzutu za nadużycie prawa podmiotowego. Zgodnie z treścią art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Podkreśla się, że przedawnienie jest instytucją stabilizującą stosunki prawne i przy ocenie przedawnienia wskazany jest rygoryzm. Istotą przedawnienia jest, aby dłużnik nie pozostawał w niepewności, co do swojej sytuacji prawnej. Dłużnik bowiem nie powinien bezterminowo pozostawać w stanie pozwalającym na przypisanie mu ewentualnej odpowiedzialności za zdarzenia, jakie wystąpiły w przeszłości. W orzecnictwie jednolicie przyjmuje się dopuszczalność stosowania art. 5 k.c. jako obrony przeciwko zarzutowi przedawnienia, jednocześnie podkreślając, że takie działanie jest z zasady wyjątkowe i pozostaje uzależnione od wykazania okoliczności mających taki charakter. Konstrukcja ta ma z założenia charakter nadzwyczajny i może być stosowana jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach, w których skutki zarzutu przedawnienia mogłyby zostać uznane za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego lub społeczno – gospodarczym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 2 kwietnia 2003 r., I CKN 204/01).

Z kolei w wyroku z dnia 24 maja 2013 r. (I ACa 157/13, LEX 1327520) Sąd Apelacyjny w Warszawie wskazał, że zarzut przedawnienia stanowi prawo podmiotowe dłużnika, dlatego jedynie w wyjątkowych sytuacjach może nie zostać uwzględniony przez sąd i potraktowany jako nadużycie prawa na podstawie art. 5 k.c. Do nadużycia prawa podmiotowego dochodzi, gdy w konkretnych okolicznościach podniesienie przez pozwanego zarzutu pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego i jednocześnie ocena tych okoliczności wskazuje, że opóźnienie w dochodzeniu przedawnionego roszczenia jest spowodowane szczególnymi przesłankami uzasadniającymi to opóźnienie i nie jest ono nadmierne (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2011 r., I CSK 238/11, LEX nr 1129070). W niniejszej sprawie brak jest podstaw do uznania, że wystąpiły jakiegokolwiek szczególne przesłanki uzasadniające opóźnienie w dochodzeniu roszczeń przez powódkę.

Uznać należało, iż nie doszło do naruszenia praw podmiotowych powodów. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż po wejściu w życie rozporządzenia nr 50 powodowie nie wykazali inicjatywy i nie podjęli działań w kierunku zgłoszenia pozwanemu roszczeń odszkodowawczych. Nie wykazane zostało, by istniały ku temu jakiegokolwiek przeszkody.

Wskazać należy także, iż budynek mieszkalny powodów - na wskazanej w pozwie nieruchomości - został oddany do użytkowania jeszcze w 1990 r. Nieruchomość powodów została objęta ograniczeniami wynikającymi z rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., jednakże znajduje się poza obszarem Z1 i Z2. Ograniczenia stanowiące podstawę roszczeń powodów, jeśli zatem już powstały, to miało to miejsce w chwili wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr 50, to jest w dniu 24 sierpnia 2007 r., nie zaś z chwilą wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r.

W związku z faktem, że nieruchomość powodów była w całości położona w obszarze ograniczonego użytkowania utworzonym rozporządzeniem Wojewody (...) nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r., termin do zgłaszania ewentualnych roszczeń, o których mowa w art. 129 ust 1 – 3 ustawy prawo ochrony środowiska upłynął dla powodów w dniu 25 sierpnia 2009 r., to jest z upływem 2 lat od daty wejścia w życie powyższego rozporządzenia.

Skoro powodowie, co jest bezsporne, nie zgłosili swoich roszczeń odszkodowawczych w terminie określonym w art. 129 ust. 4 ustawy p.o.ś. biegnącym od dnia wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r. o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania - roszczenia wskazane w pozwie nie mogą być skutecznie dochodzone.

Jak wprost wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 kwietnia 2013 r. (IV CSK 608/12, LEX nr 1347892), który tutejszy Sąd w całości podziela, w związku z tym, że art. 129 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska przyznaje odszkodowanie za szkodę spowodowaną wejściem w życie aktu prawnego wprowadzającego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w dotychczasowy sposób lub w sposób zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem, szkoda podlegająca naprawieniu na podstawie tego przepisu nie powstaje, gdy kolejny akt prawa miejscowego utrzymuje dotychczasowe ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości (tak też Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 listopada 2013 r., VI ACa 682/13).

Na mocy § 4 powyższego rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z 2007 r. w obszarze ograniczonego użytkowania wprowadzone zostały ograniczenia dotyczące szpitali, domów opieki oraz zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M dodatkowo zabudowy mieszkaniowej. Ograniczenia te polegały na zakazie przeznaczania nowych terenów pod powyższe rodzaje działalności, zmiany sposobu użytkowania budynków na powyższą działalność oraz budowy nowych budynków na cele powyższej działalności. Ponadto na mocy § 5 wymienionego wyżej rozporządzenia wprowadzone zostały w obszarze ograniczonego użytkowania wymagania techniczne dotyczące nowoprojektowanych oraz istniejących budynków dotyczące zapewnienia właściwego klimatu akustycznego zgodnie z polskimi normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach.

Analizując i oceniając całokształt okoliczności niniejszej sprawy wskazać należy, że porównanie ograniczeń w stosunku do nieruchomości powodów obowiązujących w strefie M obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 r. oraz w strefie Z2 obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 r. wskazuje, że wejście w życie powyższej uchwały nie spowodowało żadnych nowych ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości, mogących skutkować zasadnością roszczeń odszkodowawczych.

Wskazać jednocześnie należy, że jak wynika z analizy ograniczeń obowiązujących w strefie obszaru ograniczonego użytkowania z 2007 r. i w strefie obszaru ograniczonego użytkowania z 2011 r., pewne ograniczenia które istniały w strefie M obszaru ograniczonego użytkowania z 2007 r., takie jak zakaz przeznaczenia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową (§ 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia nr 50) zostały obecnie w uchwale z 20 czerwca 2011 roku zniesione w całym obszarze ograniczonego użytkowania, z wyjątkiem strefy Z 1. W związku z powyższym - w strefie Z2, ograniczenia te już nie obowiązują, a te które nadal obowiązują obowiązywały już od czasu wprowadzenia rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. Natomiast ograniczenia dotyczące konieczności dostosowania istniejących budynków znajdujących się w obszarze ograniczonego użytkowania są takie same w obszarze ograniczonego użytkowania utworzonym uchwałą z 2011 r., jak te, które istniały w obszarze ograniczonego użytkowania z 2007 r. Zgodnie bowiem z § 6 uchwały z dnia 20 czerwca 2011 r. w obszarze ograniczonego użytkowania w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające klimat akustyczny w pomieszczeniach zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane i przepisami wykonawczymi do tej ustawy. Takie same ograniczenia istniały w obszarze ograniczonego użytkowania z 2007 r. (§ 5 rozporządzenia nr 50). W tym stanie rzeczy w świetle całokształtu okoliczności niniejszej sprawy, niewątpliwie zmiana aktu prawnego w przedmiocie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. nie doprowadziła sama w sobie do ograniczenia wartości nieruchomości ani nie wywołała konieczności wprowadzenia prac adaptacyjnych niezbędnych do dostosowania stanu akustycznej szczelności budynku położonego na nieruchomości do poziomu wymaganego dla budynków zlokalizowanych na terenie OOU. Konieczność wykonania prac związanych z zapewnieniem odpowiedniego klimatu akustycznego powstała pod rządami wskazanego rozporządzenia nr 50.

Podkreślić należy, że zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 1 grudnia 2010 r. (I CSK 86/10 LEX nr 8185541) nie każda zmiana ograniczenia sposobu korzystania ze środowiska rozpoczyna bieg nowego terminu do wystąpienia z roszczeniami uregulowanymi w art. 129 ust. 1 - 3 ustawy p.o.ś., lecz jedynie taka nowelizacja lub zmiana, która dotyczy danej nieruchomości. Powyższa zasada dotyczy w tym samym stopniu zmiany polegającej na nowelizacji danego aktu prawnego wprowadzającego obszar ograniczonego użytkowania, jak i wejścia w życie nowego aktu prawnego zastępującego jeden obszar ograniczonego użytkowania innym. Przyjęcie, iż każda zmiana obszaru ograniczonego

użytkowania, czy to materialna, czy też formalna (np. zmiana organu, zmiana formy aktu prawnego) rozpoczyna bieg od nowa, niweczyłoby niewątpliwie cel ustawodawcy przyświecający mu przy wprowadzeniu art. 129 ust 4 ustawy p.o.ś. Powyższy przepis z jednej strony stanowi bowiem ułatwienie dla osób występujących z roszczeniami związanymi z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a z drugiej strony określenie 2-letniego terminu zawitego na ich dochodzenie pozwala na stosunkowo szybkie wywiązanie się ze zobowiązań związanych z ograniczeniami oraz zagwarantowanie, iż roszczenia nie będą pojawiać się w przyszłości, co umożliwi prowadzenie przewidywalnej polityki finansowej. Należy zatem przyjąć, iż bieg terminu do występowania z roszczeniami na podstawie art. 129 cytowanej ustawy rozpoczyna się od nowa wyłącznie dla osób, dla których zmiana obszaru powoduje skutki negatywne i tylko w zakresie tych skutków.

Stanowisko takie, w analogicznej sprawie, zajął Sąd Najwyższy w wyroku z 21 sierpnia 2013 r. (II CSK 578/12) podnosząc w uzasadnieniu, że bezsporne jest, że strona powodowa nie zgłosiła pozwanemu swoich roszczeń odszkodowawczych w terminie zawitym z art. 129 ust 4 ustawy prawo ochrony środowiska biegnącym od dnia wejścia w życie rozporządzenia o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania z 2003 r., w związku z czym nie może budzić wątpliwości, że roszczenie o wyrównanie utraty wartości nieruchomości powiązanej przyczynowo z wprowadzeniem wokół lotniska obszaru w ówczesnie oznaczonym kształcie i z wówczas określonymi ograniczeniami wygasło.

Powyższy pogląd znajduje uzasadnienie także w wyroku Sądu Najwyższego z 27 czerwca 2012 r. (IV CSK 28/12, LEX nr 1228596), zgodnie z którym odpowiedzialność odszkodowawczą, o której mowa w art. 129 ustawy p.o.ś., przewidziano nie za samo ograniczenie i nie za każde ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Odszkodowanie nie rekompensuje zmiany dotychczasowej sytuacji właściciela nieruchomości, a tym bardziej utrzymywania już istniejących ograniczeń w przypadku zmiany aktu prawnego. Odszkodowanie służy bowiem za konkretną szkodę, która powstała w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a nie za samo ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Konieczną przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej jest więc szkoda, której źródłem jest rozporządzenie lub akt prawa miejscowego powodujący ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Szkoda ma być normalnym następstwem wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego wprowadzającego ograniczenia w sposobie korzystania z nieruchomości. Szkoda taka może powstać, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe lub zwiększa dotychczasowe ograniczenia co do sposobu korzystania z nieruchomości lub też przedłuża na kolejny okres ograniczenia, które zostały wprowadzone na określony czas. Szkoda nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie (jak poprzednio obowiązujący).

Wskazać zatem należy, iż szkoda może powstać wyłącznie wówczas, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe, zwiększa lub przedłuża dotychczasowe ograniczenia. Dodatkowo szkoda nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie, tzn. na poziomie poprzednio obowiązującego aktu prawnego lub zmniejsza te ograniczenia, jak miało to miejsce w rozpoznawanej sprawie.

W związku z powyższym uznać należy, iż zgłoszone w złożonym w niniejszej sprawie pozwie roszczenia odszkodowawcze są bezpodstawne i podlegają oddaleniu z uwagi na fakt, iż dla nieruchomości powodów - w dniu wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania nie skutkuje żadnymi nowymi ograniczeniami w stosunku do poprzednio obowiązującego obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r., a od wejścia w życie tego rozporządzenia upłynął 2-letni termin na dochodzenie roszczeń. Brak nowych ograniczeń w stosunku do nieruchomości w powołanej uchwale oznacza brak przesłanki dochodzenia roszczeń (por. art. 129 ustawy p.o.ś.) i ich bezpodstawność. Zgodnie bowiem z treścią art. 129 ust. 2 w związku z art. 135 ustawy p.o.ś. podstawą roszczeń odszkodowawczych z tytułu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania mogą być wyłącznie szkody pozostające w związku z wprowadzonymi ograniczeniami sposobu korzystania z nieruchomości.

Ze względu na fakt, iż przed wejściem w życie uchwały w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania z 2011 r. nieruchomość była już objęta obszarem ograniczonego użytkowania z 2007 r. wprowadzonym rozporządzeniem Wojewody (...) nr 50, nie ma żadnych przesłanek dla uznania, że wyżej wymieniona uchwała wiąże się z jakąkolwiek szkodą poniesioną przez powodkę, uchwała ta nie wprowadziła bowiem - żadnych nowych

ograniczeń, które uzasadniałyby roszczenia odszkodowawcze w związku z dalszym zmniejszeniem wartości jej nieruchomości i okoliczność taka nie została wykazana na zasadzie kontrydiktoryjności.

W wyroku z 25 lutego 2009 r. (CSK 565/08) Sąd Najwyższy wskazał, że wykładnia art. 129 ustawy p.o.s. daje podstawę do przyjęcia, że znajdzie on zastosowanie do szkody obejmującej obniżenie wartości nieruchomości, jeśli dojdzie do ważnego i rzeczywistego uszczuplenia zakresu i sposobu dotychczasowego korzystania z nieruchomości lub zmuszenia właściciela do zmiany dotychczasowego jej przeznaczenia. Uznać zatem należy, iż art. 129 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. p.o.s. może stanowić podstawę dla roszczeń odszkodowawczych w przypadku ograniczenia dotychczasowego zakresu i sposobu korzystania z nieruchomości.

Mając na uwadze, iż w dniu wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 r. na nieruchomości powodów obowiązywały już ograniczenia wynikające z rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z 7 sierpnia 2007 r. i to ograniczenia dalej idące niż obecnie, roszczenia odszkodowawcze z tego tytułu nie zasługują na uwzględnienie.

Konkludując i mając zarazem na uwadze poczynione powyżej ustalenia, należało uznać, iż roszczenie powodów oparte na podstawie art. 129 ustawy p.o.s. wygasły z uwagi na upływ dwuletniego terminu określonego w ust. 4 art. 129 ustawy p.o.s. W dniu wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa nr 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 r. na nieruchomości gruntowej obowiązywały już ograniczenia wynikające z rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r. i to ograniczenia dalej idące niż obecnie.

Nadto, zgodnie z treścią art. 129 ust. 2 w związku z art. 135 ustawy p.o.s. podstawą roszczeń odszkodowawczych z tytułu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania mogą być wyłącznie szkody pozostające w związku z wprowadzonymi ograniczeniami sposobu korzystania z nieruchomości. Użyte przez ustawodawcę w art. 129 ust. 1 ustawy p.o.s. określenia „dotychczasowy sposób” i „dotychczasowe przeznaczenie” prowadzą do wniosku, iż dla ustalenia istnienia potencjalnej szkody istotny jest stan rzeczy istniejący w dacie wejścia w życie aktu prawa miejscowego - wprowadzającego ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości. Zatem przy ocenie czy doszło do spadku wartości nieruchomości bierze się pod uwagę stan nieruchomości z dnia wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania. Odszkodowanie służy bowiem za konkretną szkodę, która powstała w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a nie za samo ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Konieczną przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej jest więc szkoda, której źródłem jest rozporządzenie lub akt prawa miejscowego powodujący ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Szkoda ma być normalnym następstwem wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego wprowadzającego ograniczenia w sposobie korzystania z nieruchomości. Szkoda taka nie może zatem powstać w odniesieniu do zdarzeń zaistniałych już po wejściu w życie aktu prawa miejscowego. Co więcej zmiana stref w obszarze ograniczonego użytkowania była korzystna dla powodów, albowiem z analizy ograniczeń obowiązujących w strefie M obszaru ograniczonego użytkowania z 2007 r. i obszaru ograniczonego użytkowania z 2011 r. wynika, że pewne ograniczenia które istniały w strefie M obszaru ograniczonego użytkowania z 2007 roku, takie jak zakaz przeznaczenia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową (§ 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia nr 50) zostały obecnie w uchwale z 20 czerwca 2011 r. zniesione w całym obszarze ograniczonego użytkowania, z wyjątkiem strefy Z1.

W ocenie Sądu roszczenia oparte na podstawie art. 435 k.c. także nie zasługują na uwzględnienie.

Dokonując oceny tak sformułowanego roszczenia w pierwszym rzędzie należy podnieść, iż mają rację powodowie twierdząc, iż lotniczy port cywilny stanowi przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 435 k.c. (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z 25 maja 2012 r., I CSK 509/11, Lex nr 1271642). Z tego też względu nie można wykluczyć co do zasady na tej podstawie prawnej odpowiedzialności odszkodowawczej deliktowej podmiotu tej kategorii co strona pozwana.

Zdaniem Sądu jednakże, powodowie w realiach niniejszej sprawy nie wykazali, mimo spoczywającego w tym zakresie obowiązku określonego w art. 6 k.c., iż funkcjonowanie przedsiębiorstwa pozwanego spowodowało jakiegokolwiek inne ujemne zjawiska niż te które pozostawały w związku z treścią ograniczeń wprowadzonych aktem prawa miejscowego

w postaci rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z 2007 r. i uchwały Sejmiku Województwa nr 76/11 z 2011 r. Powodom mogłoby potencjalnie przysługiwać odszkodowanie na podstawie art. 435 k.c., ale tylko wówczas gdyby udowodnione zostało, iż prowadzenie przedsiębiorstwa strony pozwanej negatywnie oddziałuje na środowisko i miejsce położenia danej nieruchomości i zarazem, że jest to negatywne oddziaływanie ponad ograniczenia w możliwości korzystania z nieruchomości wprowadzone w/w aktami prawa miejscowego, czyli bez związku z treścią tych ograniczeń (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 6 maja 2010 r., II CSK 602/09, Lex nr 585768 oraz w wyroku z 25.02.2009 r., II CSK 565/08, Lex nr 528219, w postanowieniu z 9 kwietnia 2010 r., III CZP 17/10, Lex nr 584036). Skoro na skutek wejścia w życie aktu prawa miejscowego, wprowadzającego OOU, dochodzi do zwężenia granic prawa własności, to od chwili wejścia w życie tego aktu właściciel musi znosić dopuszczalne na tym obszarze podwyższone normatywnie immisje hałasu bez możliwości żądania ich zaniechania. Gdyby jednak powyższe immisje wykraczały poza obszar działań zalegalizowanych wprowadzeniem OOU i były dokonywane wbrew zasadom wynikającym z aktu prawa miejscowego, to wtedy spowodowane takimi działaniami szkody mogłyby być rekompensowane w oparciu o art. 435 k.c.

W takim jednak przypadku nie sposób mówić o szkodzie w postaci obniżenia wartości nieruchomości, czy odszkodowaniu odpowiadającym wydatkom w celu zapewnienia właściwego klimatu akustycznego, a naprawienia tego typu szkód domagali się powodowie.

Szkoda w postaci zmniejszenia wartości nieruchomości występuje (zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w uchwale z dnia 8 września 2011 r., III CZP 43/11, OSNC 2012/2/18), gdy tego rodzaju obniżka ma charakter trwały i nieodwracalny. Natomiast nie sposób ocenić trwałości i nieodwracalności pogorszenia, skoro właścicielowi przysługuje roszczenie prewencyjne i może ono doprowadzić do stanu zgodnego z prawem. Stanowisko to należy odnieść także do szkody związanej w zapewnieniem właściwego klimatu akustycznego.

Brak szkody jako przesłanki odszkodowawczej pozwanego na podstawie art. 435 k.c. czynił zbędnym prowadzenie postępowania dowodowego w zakresie ustalenia szkody. Powodom przysługuje bowiem roszczenie o zaprzestanie przez pozwanego dokonywania sprzecznych ze standardami OOU immisji.

Powyższe prowadzi do wniosku, iż roszczenie oparte na podstawie art. 435 k.c. nie mogło zostać uznane za uzasadnione.

Mając powyższe na uwadze, uznając powództwo za pozbawione uzasadnionych podstaw, Sąd orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku.

O obowiązku poniesienia przez powodów kosztów zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. oraz § 6 punkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. 2013.490), obciążając kosztami zastępstwa prawnego poniesionymi przez pozwanego w wysokości 3.600 złotych, stanowiącej stawkę minimalną przy wartości przedmiotu sporu w niniejszej sprawie oraz kwotą 17 złotych uiszczoną przez pozwanego z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego udzielonego w niniejszej sprawie, przegrywającego sprawę powoda, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, stosownie do której strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędnej do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

SSO Magdalena Kurc-Mazurkiewicz

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)